

ARION I HJO EFFEKTIVISERAR OCH INVESTERAR

Utbildar sig för nya effektiva rörlaserskäraren

Sidorna 4-5

TEMA
Utbildning

LEDAREN

Livslångt lärande

Det går bra för tillfället i många företag i Skaraborg och det är många medlemmar som har jobb i dag. En positiv utveckling i regionen. Ett livslångt lärande sker hela tiden under ett arbetsliv.

Utbildning kan man inte få för mycket av utan man lär sig hela livet vare sig det är på en kurs eller om man går en utbildning eller om det sker på fritiden i en förening eller vänskapskrets. Kompetensutveckling är viktigt och det behöver man få hela livet. När det gäller kompetensutveckling behöver arbetsgivarna också ta ett större ansvar och se till att det finns tid och resurser till detta.

Det är viktigt att det finns bra vuxenutbildningar och att det satsas på detta område från nationellt håll så det leder till att man får ett jobb.

Det behövs något liknande som friåret igen så man kan utbilda sig och samtidigt få en ersättning för att kunna utbilda sig och samtidigt kunna försörja sig. I detta nummer skriver vi om utbildning.

Trevlig läsning!
Pär-Ola Olausson

Pär-Ola Olausson, ordförande Östra Skaraborg

Snart är Ludmila Ströms inriktning i arbetslivet glasklar.

6

**Sahle Tesfai
får svar
på frågor om
pensionen
i kursen 55+**

**Lös krysset
och vinn!**

Redaktion

Pär-Ola Olausson, ansvarig utgivare. Telefon 0500-42 41 70.
E-post: par-ola.olausson@ifmetall.se

Christer Andréasson. Telefon 0510-48 41 45
E-post: christer.andreasson@ifmetall.se

Jonny Alfredsson. Telefon: 0706-617 787
E-post: jonny.alfredsson@ifmetall.se

Omslag: Kenny Johansson, Per-Åke Sondell, Tobias Svensson
och Johan Hanerfors, **Foto:** Jonny Alfredsson

Produktion: Redaktionen i samarbete med
Olle Sjöstedt Information AB, Fagersta.

IFMETALL
Västra Skaraborg

IFMETALL
Östra Skaraborg

Utgivning 2018 – distribueras med Dagens Arbete

Skaraborgsnytt nummer 1.
Skaraborgsnytt nummer 2.
Skaraborgsnytt nummer 3.
Skaraborgsnytt nummer 4.

15 mars
24 maj
6 september
december

facebook

"HÖRT PÅ BÖGDA"

Vi vill gärna att ni skickar in vad som hänt: Någon att fira? Fyndat på loppis? Skaffat nytt husdjur eller partner? Dagens ros till någon vardagshjälte? Vad som helst. Redaktionen tar sig rätten att korta insänt material.

Skicka till: **IF Metall Östra Skaraborg, Marie Olsson, Box 84, 541 22 Skövde. Eller marie.olsson@ifmetall.se**

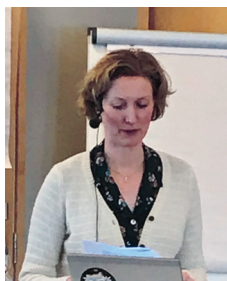
Utbildning för god arbetsmiljö

Torsdagen den 8 februari hade Östra Skaraborg kallat in klubbordförande och avdelningsombud tillsammans med varsitt skyddsombud för att utbilda sig i hur vi gör för att motverka sexuella trakasserier och kränkande särbehandling i arbetslivet.

Marie Nordström från LO/TCO rättskydd hade kommit ned från Stockholm

för att försöka få oss lite klokare i detta svåra ämne.

47 stycken kom till Karstorp och hade en fullspäckad dag fylld med fakta och många diskussioner om allt från att polisanmäla, arbetsgivarens ansvar, #metoo och social arbetsmiljö.

Marie Nordström

Välkommen Shukrije Hiseni

Västra Skaraborg hälsar Shukrije Hiseni välkommen i organisationen.

Shukrije ska jobba med försäkringar när Uno Johansson går i pension och tjuvstartar redan nu.

Hon kommer senast ifrån IAC i Skara där hon har många års erfarenhet av just försäkringar.

En kul hobby, ett annorlunda intresse...

Vi vill hitta IF Metall-medlemmar i Skaraborg som samlar på saker som inte andra gör. Eller hen som utövar någon lite udda hobby.

Har du något sånt som du vill delge oss andra, hör gärna av dig till någon i redaktionen.

IF Metall Västra Skaraborg
Fabriksgatan 4, 531 30 LIDKÖPING

Telefon: 0510-48 41 30

Fax: 0510-48 41 47

Internet: www.ifmetall.se/avd28

E-post: postbox.avd28@ifmetall.se

IF Metall Västra Skaraborg innefattar dessa kommuner:

Essunga, Mariestad, Lidköping, Skara, Vara, Götene, Töreboda, Grästorp, Gullspång.

IF Metall Östra Skaraborg
Skåningstorpssvägen 5
541 65 Skövde

Telefon: 0500-42 41 70

Fax: 0500-41 34 70

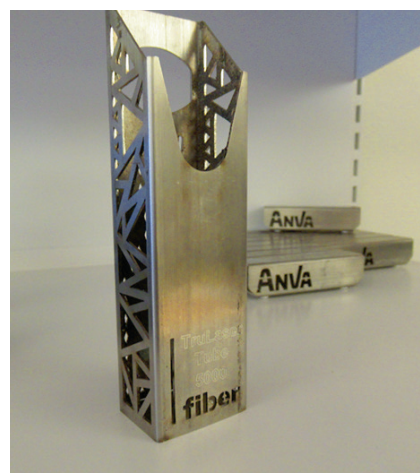
Internet: www.ifmetall.se/avd27

E-post: postbox.avd27@ifmetall.se

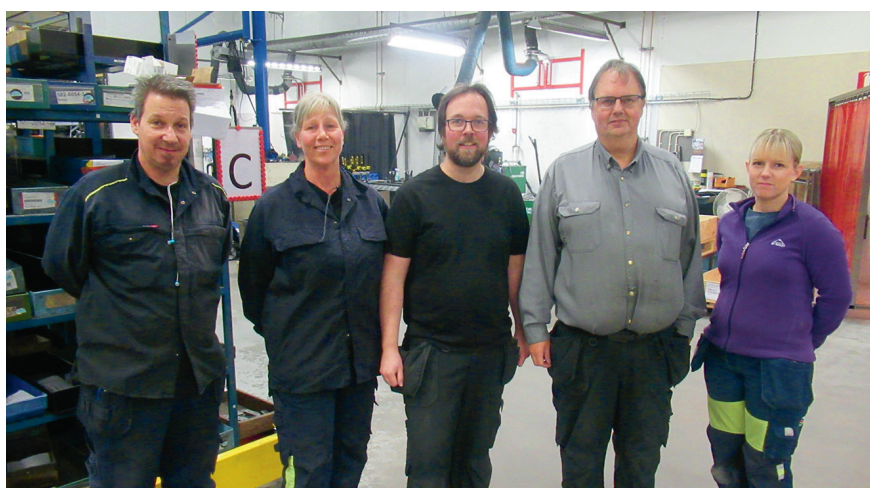

IF Metall Östra Skaraborg innefattar dessa kommuner:

Skövde, Hjo, Tidaholm, Falköping, Karlsborg, Tibro.

– För tillfället är vi 3 personer som kör denna. Idag är det jag, säger Tobias Svensson.

Skyddsombud Mark Grevler, Skyddsombud Anna-Lena Johansson, Kassör och studier Stefan Johansson, Ordf. Kenny Johansson, Sekreterare och försäkringar Anna Larsson.

Anva Arion i Hjo nyinvesterar

Modern och effektiv rörlaserskärare

Eftersom jag alltid tjarar på allt och alla om att tipsa om roliga, viktiga, spännande och kul reportage och uppslag till denna tidning, så tog Kenny Johansson tag i mig på höstens repkapsmöte.

– Kom till oss och kolla in vår nyaste maskin, sa han.

Kenny är klubbordförande här på verkstadsklubben. Företaget heter numera Anva Arion Sweden. Här i Hjo tillverkar man bl.a. maskinskydd för

industrin och affärsinredningar. Det mesta är legotillverkat. Man arbetar i tunnplåt och rörprofiler. Skär, svetsar, bearbetar och målar.

Ett gött gäng

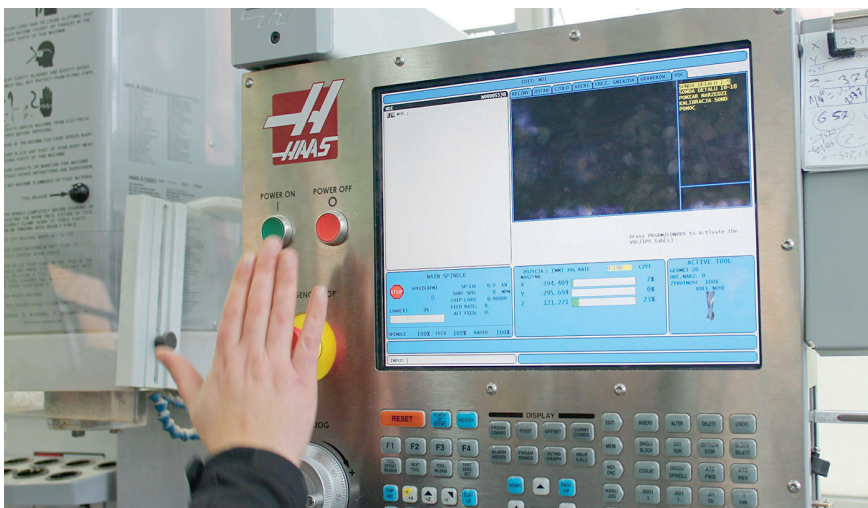
På Arion i Hjo jobbar 25 anställda. Här är man ett gött gäng! Ingen skillnad på arbetare och tjänstemän. Alla har samma info och kan sina uppgifter och alla vet om orderläget, leveranssakerheten och kvalitetsparametrarna.

Företaget har nyss investerat i en

mycket modern och effektiv rörlaserskärare. En Trumpf som är tillverkad i Tyskland. Den skär med Nitrogen-gas. Bara chucken väger ca 280 kilo... Detta är ingen liten sak!

Man kan stoppa in ett kantigt eller runt rör på 6,5 meter i en ände och i andra änden kommer det ut färdiga bitar på upp till 3 meter och ner till bara någon centimeter.

Några exempel på vad den klarar att skära med lasern: runda rör upp till 152 mm i diameter och det är ju inte

bara att kapa utan man gör hål och kanter också. Grovt material som exempel Svartstål upp till 8 mm tjockt, Rostfritt 4 mm, Aluminium 2 mm, Koppar 3 mm, Mässing 5 mm osv.

Minimerar skador

– För tillfället är vi 3 personer som kör denna. Idag är det jag, säger Tobias Svensson. Alla har fått en utbildning på 2 veckor för att kunna använda denna maskin. Vi kör den i verkstaden och 2

tjänstemän gör program för olika artiklar.

– Vi har givetvis mängder av ”gamla vanliga” maskiner kvar och svetsar gör vi massor. Det gör inte den nya laserskäraren. Den gängar inte heller. Måleriet ligger i en annan del av fabriken.

– Vi sparar kroppar och minimerar skador med den nya maskinen. Dessutom är den så effektiv så den blir väldigt ekonomisk också, säger Tobias och Kenny.

Jag får en visitskortshållare som de gjort mest för skoj skull. De är stolta här allihop. VD Peter Labecker håller med, det är ingen skillnad utan alla håller ihop och är mycket stolta över sina jobb, ifrån golvet upp till ledningen. Kenny visar stolt upp aktuella siffror och orderingången är positiv.

Verkstadsklubben

Verkstadsklubben här är också aktiva i repskapet men även i den unika ortskommitté som finns i Hjo. Många utav arbetarna här har genomgått medlemsutbildningen och vet varför de är medlemmar.

Klubben består av Ordf. Kenny Johansson, Sekreterare och försäkringar Anna Larsson, Skyddsombud Mark Grevler, Skyddsombud Anna-Lena Johansson, Kassör och studier Stefan Johansson.

Jonny Alfredsson

jonny.alfredsson@ifmetall.se

Relevanta utbildningar för denna typ av jobb

Någon som har ungdomar där hemma som undrar hur man ska komma till sådana jobb som är ”framtidens industriarbete”?

Som sitter just i detta nu och funderar på Vad jag ska göra när jag blir stor? Vilken utbildning behöver jag? Här en kort sammanställning hur det kan se ut.

I många utav våra jobb som i denna tidning ofta presenteras så krävs relevanta utbildningar. Vi kan ta exemplet från artikeln i denna tidning om den fantastiska laserskäraren hos Anva Arion i Hjo. När man får jobb hos denna form av industri så krävs ofta att man har Industriteknisk linje, Svets och smides utbildning, Verktadsteknisk linje, El och automation, Teknisk linje, Lichron eller Volvogymnasiets alternativ. Den som ska göra program i NC eller CNC maskiner är ofta ingenjör. Men även operatören som ska köra programmet i maskinen måste kunna ställa om program i datormiljö men även skruva med händerna och byta chuckar eller andra verktyg. Detta är idag väldigt vanligt och ett måste till dagens moderna maskiner.

Som hos Anva Arion i Hjo och deras laserskärare. De som kör just den har även fått en utbildning hos maskinleverantören

på minst 2 veckor. Idag är ju faktiskt våra tidigare så smutsiga verkstadsjobb väldigt renliga och fina.

Sen finns det givetvis mängder utav skitiga jobb kvar också. Svetsare och grovsmeder eller bilreparatörer har inte alltid så rent och snyggt.

Så vi rekommenderar att söka utbildningar som ger jobb! Framtiden är vår. Vi ska fortsatt i framtiden också se till att jobben stannar i landet för att vi är duktiga i vår kompetens. Då måste vi ha människor i industrin. I gamla Skaraborg lever vi ju alla på tillverkningsindustrin vägar jag påstå.

Så får du bättre koll på pensionen

Medlemsutbildningen 55+ är populär

Det är regnig januarimorgon och allt känns mörkt och grått.

Då passar det väl bra att lära sig hur man ska agera inför pensionen.

Det är alltså dags för årets första kurs för blivande pensionärer.

55+ är faktiskt en av våra populäraste medlemsutbildningar som vi har i våra avdelningar och idag sitter det sjutton förväntansfulla medlemmar som vill lära sig allt om sina pensioner.

Idag är det Per-Agne Andersson från avdelning 27 och Bodil Andersson från avdelning 28 som håller ihop allting.

Birgit Karlsson från Pensionsmyndigheten har koll på de orangea kuverten.

Man börjar alltid med det viktigaste och det är att fylla i reseräkning så man får betalt och veta tiderna när det är mat. Sådant får man inte missa.

Orange kuvert

På dessa kurser har vi alltid besök av Birgit Karlsson från Pensionsmyndigheten och Leif Hjelman från Folksam. Birgit pratar om den allmänna pensionen (Orange kuvert). Hon åker över hela landet och står i allt från köpcenter till att hon är inbjuden till olika föreningar. Det innebär att hon får hjälpa många människor att titta på sin pension och träffa allt från en läkare som

tycker att hen får en dålig pension på 45 000 kr/månad till en sjukpensionär som tycker att 8 000 kr/månad är bra pension. Så allt är relativt.

Leif från Folksam pratar om vad som händer med våra försäkringar när vi blir pensionärer. För tyvärr så faller vi i värde i takt med åldern.

Han pratar också mycket om vår avtalspension som utgör en stor del av vår slutliga pension. Det är den som arbetsgivare

med kollektivavtal betalar in extra till oss. 4,5% på vad vi har tjänat varje år. Det gör mycket för den slutliga pensionen.

Leif tar också upp lite familjejuridik så man vet skillnaden mellan att vara gift och sambo och det slutar alltid med att han rekommenderar alla att gifta sig. Dels är det en anledning att ha en fest men främst är det en större trygghet.

Koll på pensionen

Kursen går ut på att få koll på sin egen pension. Hur gör man när det är dags att söka och var kommer pengarna ifrån?

Perra och Bodil berättar vad konsekvensen kan bli om man har sina pensionspengar på många olika ställen:

– Då kommer Pensionsutbetalningarna se ut som en EKG-kurva. Men jag lovar er, räkningarna kommer en gång i månaden.

Innan jag går frågar jag några av deltagarna varför de sökt till kursen.

Sahle svarade: Jag har många frågor vad det gäller

min pension för att kunna diskutera med mina kamrater från mitt hemland.

Både för min skull och mina kamrater.

Tina svarade: Jag fick rådet av Marie (undertecknad) att gå kursen när vi fick hjälp med min mans pension, för att få koll.

Vi får hoppas att alla deltagare fick bättre koll på pensionen när kursen var färdig.

Marie Olsson

marie.olsson@ifmetall.se

Pensionsmyndigheten kommer gärna ut till era företag och har pensionsinformation. Hör av er till er avdelning så samordnar vi.

IF Metall och Folksam har ett samarbete så alla våra medlemmar kan få en kostnadsfri rådgivning.

– Vi har gått igenom det mesta här säger Ellen Johansson från Dometic i Tidaholm. Vi är tre stycken från vår nya klubbstyrelse här, jag och Patrick Kroon och Mirsada Muruz.

AGERA – Grundutbildningen för förtroendevalda – Vi kommer söka fler utbildningar

Avdelningarnas alla förtroendevalda ska gå IF Metalls grundutbildning Agera. Denna utbildning är ett krav för att sedan kunna utbilda sig mer men också för att få facklig grundkunskap. När man genomgått den så ska man gå vidare med fler förtroendemanna-utbildningar som LIA (Lagar i Arbetslivet), Kollektivavtalet och Insikter.

Klubbarnas förtroendevalda ska gå Agera, Lagar i Arbetslivet (LIA), Kollektivavtalet och Alla kan göra något. Önskvärd kompetens för alla är också Insikter. Utöver det finns en rad funktionsutbildningar och utvecklingar som man skall gå utifrån sitt uppdrag, funktion samt organisationens behov.

Tre kombinerade utbildningar
Agera, som ersatt "Förtroendevald" som varit grunden i vårt system sen sammanslagningen mellan Industriförbundet och Metall 2006, är egentligen tre utbildningar i kombination.

Utb 1: Vald på jobbet: Handlar om din roll som förtroendevald, hitta engagemang och här tar man upp dom viktiga frågorna i den fackliga kampen.

Utb 2: Agera: Ger grundläggande

kunskaper om: IF Metalls organisation, Arbetsrörelsens värderingar, Arbetsrätten och kollektivavtal, Agerande arbetssätt och Samhällets trygghetssystem.

Utb 3: Alla kan göra något: Handlar om att motverka främlingsfientlighet, rasism och diskriminering och hur det ingår i det fackliga uppdraget.

Totalt är utbildningen på 88 timmar, 11 dagar. Facket betalar 40 h och arbetsgivaren 48 h. Facket betalar det steg som handlar om värderingar och samhällsfrågor. Allt annat betalar arbetsgivaren bl.a. tack vare Förtroendemannalagen och Arbetsmiljölagen.

–Vi har lärt oss mycket

Ett härligt gäng som genomgått hela Agera-utbildningen i slutet av 2017 träffade jag 20 December. Dessa förtroendevalda från arbetsplatser i Skaraborg är nu färdiga att ta tag i era frågor och vidareutbilda sig för din och andra medlemmars skull. Kom ihåg, ingen gör jobbet åt oss!

– Vi har gått igenom det mesta här säger Ellen Johansson från Dometic i Tidaholm. Vi är tre stycken från vår nya klubbstyrelse här, jag och Patrick

Kroon och Mirsada Muruz. Vi har lärt oss mycket och fått tips hur man ska tänka vid t.ex. förhandlingar o.s.v.

– Vi kommer söka fler utbildningar nu, säger Ellen.

Kursmaterialet har inte använts så mycket, men vi har det ju med oss hem och har redan använt det på plats.

Just idag som är tredje och sista steget så har vi förhandlingsspel. Ombudsmän Bosse Junefjäll är här och talar om hur en förhandling kan gå till. Övriga handledare idag är Micke Gustavsson, Maud Johansson och Jacob "Bacon" Johansson.

Sök medlemsutbildning

Tack vare alla våra förtroendevalda som vill något, som tror på något och som förstått grejen att vi fattiga arbetare måste hålla ihop mot kapitalet och makteliten. Dessa ska stödjas av sina medlemmar i den gemensamma kampen! Vi har aldrig fått något gratis! Du som "vanlig" medlem ska söka en Medlemsutbildning tycker jag.

Jonny Alfredsson

jonny.alfredsson@ifmetall.se

Fräscha upp dina gamla kunskaper

E-learning – snabbt och smidigt

Karina Gren har varit förtroendevald i långa perioder på Volvo GTO i Skövde. Hon har varit kontaktombud, gruppombud, skyddsombud och satt även med i klubbstyrelsen för många år sedan.

Sen klev hon av alla fackliga uppdrag och tog en paus, men nu har hon kommit tillbaka till klubbstyrelsen på Volvo GTO sedan 2 år tillbaka.

Hon blev invald i styrelsen och kände sig lite osäker på sina kunskaper, hon hade gått massor med utbildningar tidigare men det var många år sen.

Bra komplement

– Jag satt och surfade runt på IF Metalls hemsida och LOs sida för att försöka uppdatera mig på mina utbildningar och då fann jag E-learning-utbildningar.

Detta är kort-utbildningar från LO om olika ämnen och jag kunde snabbt fräscha upp de kunskaper som jag hade glömt bort, säger Karina.

Dom är korta och kan göras hemifrån på dator, mobilen/padda. Dessa är utmärkta komplement till våra vanliga utbildningar och även för er som har gått utbildning för länge sen och behö-

– Jag kunde snabbt fräscha upp de kunskaper som jag hade glömt bort, säger Karina Gren.

ver repetera lite grann. Det kommer nya utbildningar hela tiden och dessa uppdateras kontinuerligt.

Stort utbud

De flesta av utbildningarna gäller grundläggande kunskaper runt t.ex. Lagen om anställningsskydd eller Stuediedighetslagen men även mer avancerade utbildningar som samtalsträning. Den är till för den som är försäkringsinformatör eller förtroendevald som vill bli bättre på att föra samtal och bli bättre lyssnare.

En annan utbildning är ”the defenders” som handlar om fyra ungdomar och deras start i arbetslivet med alla bekymmer som kan uppstå i dagens arbetsmarknad när man är ung och ny.

De flesta utbildningar är öppna för vem som helst att göra även man inte är förtroendevald utan bara en vanlig medlem som är nyfiken eller vill skaffa sig lite mer kunskap om fackliga frågor och lagar.

Johnny Gran

jonny.gran@volvo.com

En splitterny studiefolder har sett ljuset

Detta är 2018 års upplaga av den gemensamma folder vi har i Skaraborg där alla ni som är studieintresserade kan få frossa i potentiella framtida kunskapsbanker.

Med andra ord, vill ni gå en utbildning så kan ni se vad som finns här. Det finns något för både förtroendevalda och för medlemmar utan uppdrag,

det finns till och med för de som inte ännu blivit medlemmar och har funderingar om vad det hela är (introduktionsutbildning).

I en snar framtid så kanske dessa utbildningar kan vara av intresse:

Grundläggande försäkringsutbildning	V15 & V 17	10-12/4 + 25-26/4
Rehabutbildning	V16	18/4
Kemiska Hälsorisker	V20	14-16/5
Lagar i arbetslivet	V21 & V24	21-23/5 + 11-13/6
Avtalsutbildning	V22	28-31/5

Medlem i Facket – en utbildning för alla

– En ny värld öppnade sig

Medlem i facket är en grundutbildning för medlemmar i facket. Den berör vad facket gör, hur det grundades och hur det ska fungera. Man går igenom avgiften, försäkringarna, politiken, våra lagar, anställningar och mycket mer.

Lisa Ronnheim är 33 år och hon jobbar på Volvo GTO i Skövde. Där är hon motorprovare och började 2004. Självklart gick hon med i facket direkt men kände inte att en Medlemsutbildning var något för henne. Åren gick och sedan kom krisen -08/-09 och Lisa blev uppsagd som så många andra på Volvo.

Viktigt med facket

2010 var det nya tider och hon fick anställningen tillbaka igen men fortfarande var intresset för fackliga frågor lågt.

Men sommaren -16 så beslutade hon sig för att gå en Medlemsutbildning ihop med några av sina arbetskamrater.

– Jag har ju vetat om att det finns

fackliga utbildningar och nu efter krisen förstod jag mer än någonsin hur viktigt det är med facket. Slutligen så övertygade vårt kontaktombud på avdelningen, Tony Örkvist, mig och mina kamrater att söka. Även min man, som har varit förtroendevald, uppmuntrade mig att söka en utbildning.

– Det var roligt och lärorikt

Utbildningen var tre dagar och det blev mycket information och diskussioner om allt som rör facket. Det talas om historien om hur det grundades och de hårda tider som var då för ca 150 år sedan, den som ville engagera sig fackligt om hur staten och arbetsgivarna försökte slå ner fackföreningsrörelsen. Mer ingående vad den svenska modellen är och varför vi måste värna om den.

– Det var som en ny värld som öppnade sig efteråt och man fick mycket nya insikter och man fick verkligen ett stort intresse för facket säger Lisa. Utbildningen var väldigt roligt och väldigt lärorikt. Man fick en förståelse om hur

det hela hänger ihop – facket och arbetsplatsen, även varför det är så viktigt att vara medlem och se till att kamraterna också är medlemmar.

Under avtalsrörelsen som var sist så kunde man diskutera mer och ta frågor som uppkom och det var nyttigt.

– Jag hade lite förutfattade meningar om utbildningen och trodde det skulle vara en massa politik och sånt men så var det inte.

Idag tog Lisa med sig en ny bemanings-tjej till fack-exp och skrev in henne i facket. Stjärna i kanten, Lisa!

– Idag så känner jag mig mycket säkrare på att ta diskussioner och samtal som uppkommer på avdelningen, avslutar Lisa och skickar med till dig som inte hunnit gå en Medlemsutbildning ännu att skynda dig och söka en nu direkt.

Johnny Gran

jonny.gran@volvo.com

Ludmila Ström på Petainer tog ett stort steg:

Valde ny inriktning i arbetslivet

När man vill ändra inriktning i arbetslivet finns det mycket att tänka på, passar jag för detta, vilka kunskaper behöver jag och hur ser arbetsmarknaden ut inom det område jag tänker välja?

Att byta arbetsliv kan vara lätt om man vet vad man vill göra, fast om man känner att det jobb som man har nu inte känns bra och inte vet vad man vill ändra så kan det kännas svårt. Att börja med kan vara att kontakta någon inom det område som man är intresserad av och fråga om ett besök.

Vad vill jag?

Ludmila Ström har valt att läsa till behandlingspedagog på Campus i Lidköping och känner att detta kan bli hennes nya arbetsliv.

Det började med en omorganisation

på Petainer Lidköping AB och hon blev förflyttad från kontroll till produktion.

Produktionen är ett mer påfrestande jobb för kroppen och tillsammans med Ludmila, personalchef och fackklubben började vi att prata om vad som skulle kunna passa henne. Hon hade fått lite extrajobb innan på ett behandlingshem och kände att detta var något för henne. Med Campus i Lidköping gick vi igenom deras utbud av utbildningar.

Ångrar sig inte

När Ludmila hittade någon som verkade bra hjälptes vi åt att se vilken behörighet som krävdes.

Ludmila sökte och kom in på utbild-

Ludmila Ström

ningen. Och när företaget, fackklubben och Ludmila samarbetade var det inga problem med ledighet för studier även om tiden var kort till utbildningen började.

Hon har nu gjort en termin på utbildningen och ångrar inte sitt val. Det finns ett brett utbud av utbildningar på Campus Lidköping och Ludmila rekommenderar att om man tänker på att byta inriktning i arbetslivet så är detta en bra väg att gå. Och hon kan jobba extra samt sommarjobba under studietiden på Petainer Lidköping AB för att öka på inkomsten.

Camilla Pedersen

camilla.pedersen@ifmetall.se

Petainer Lidköping AB

Petainer Lidköping AB har 74 kollektivanställda och 31 tjänstemän och fabriken byggdes 1975. Här tillverkas omkring 1 miljard produkter. Av dessa är merparten preforms som kunderna själva blåser till flaskor förutom ca 10% som de blåser till flaskor åt kunden. De använder flera ton PET (plastmaterial) och även ca 7500 ton återvunnen PET som kommer från pantade flaskor. Produktionen består av två delar, formsprutor och blåsmaskiner, där de tillverkar sina produkter.

Är sunt förnuft tillräckligt?

Nja, man kan väl säga att utan sunt förnuft går det inte. Men som förtroendevald så behövs det något mer. Kunskap. Kunskap om lagar till exempel. Ska en förtroendevald kunna se till att ni får det inflytande ni har rätt till krävs det utbildning!

Till och börja med en grundutbildning som behandlar det mesta. Vi kallar den utbildningen Agera. Vill ni medlemmar få det inflytandet ni har rätt till, se då till att få iväg era förtroendevalda på en Agera.

Kunskap i lagtexter

Men det är bara en grund, det behövs mer. Det behövs en utbildning om våra lagar, den vi kallar för Lagar I Arbetslivet (LIA). För här räcker det inte med sunt förnuft, utan det krävs kunskap i lagtexterna.

Vad har ni för rätt när det gäller semester eller om arbetsgivaren betalar ut felaktig lön? Vad har arbetsgivaren för skyldigheter om ni vill prata med dem om något som rör jobbet och när måste arbetsgivaren prata med er? Föräldraledighet? Och mycket mer.

Se till att era förtroendevalda kommer iväg på utbildning så de kan ta tillvara era intressen! För vi har en viktig sak till.

Kollektivavtalet! Vad gäller för regler för löner, arbetstider, arbetstidsförkortning, förstadagsintyg vid sjukdom, förskottssemester, ja massor med saker i vår vardag som regleras i avtal. Hur hittar man i dem?

Jo man går en avtalsutbildning. Se till att få iväg era förtroendevalda på detta.

För som ni ser, det krävs kunskap också. Sunt förnuft är jättebra och en förutsättning. Men om jag som förtroendevald inte vet när jag ska använda mitt sunda förnuft så kan jag inte heller ta tillvara era intressen!

Medlemsutbildning

Sen kan ni medlemmar också utbildas. Gå en grundläggande medlemsut-

bildning! Medlem i Facket heter den.

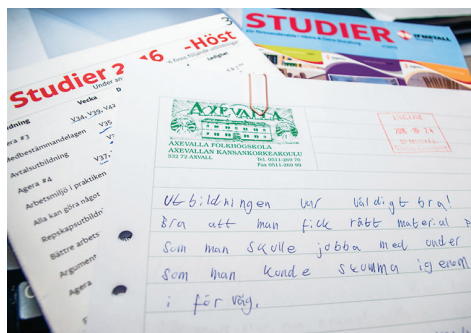
Då får ni veta mer om vad ni kan göra tillsammans med era förtroendevalda för att påverka er arbetsdag. Ni har

rätt till ledighet för att gå denna.

Det är nämligen också en lag som styr det. Studieleighetslagen. Den säger att om ni har sagt till om ledighet i god tid och det inte innebär allvarlig stör-

ning så har ni rätt till ledighet.

Inget som ni behöver få godkänt. Men för att vi inte ska missa denna rätt så krävs det ju att era förtroendevalda känner till det. Detta vet dom om dom har utbildat sig.

Mikael Gustavsson

mikael.gustavsson@ifmetall.se

Förtroendevalda medlemmar på grundkursen Agera.

Min matlåda

Joakims matlåda

Joakim Rang, NimoVerken AB

- I min matlåda har jag hemmagjorda köttbullar med färsk pasta.

Korsord
på sidan
15

Korsords- vinnare!

Vinnare nummer 4-2017

1:a pris Gunnel Reis, Skövde

2:a pris Kristina Lund,
Mariestad

3:a pris Harriet Karlsson,
Götene

DAGENS FRÅGA: Vad vill du lära dig?

Therèse Solander, Manpower

**- Jag vill lära mig
att köra truck.**

Nicolas Kauder, elev, Volvosteget

**- Jag vill lära mig
franska.**

Thommy Apell, Nolato Gota, Götene

**- Något nytt om
mänsklighetens
historia.**

Elaine Edlund, PPC Superfos, Lidköping

**- Sedan jag var barn
vill jag till månen...
Jag vill utbilda mig till
astronaut.**

Har era företrädare rätt utbildning?

Organisationslyftet – 75 miljoner extra på utbildning

Hur ser det ut på era arbetsplatser? Är era företrädare tillräckligt utbildade och har de rätt utbildning för sina uppdrag.

Det handlar ju om att ta tillvara på allas rättigheter på arbetsplatsen, men det handlar också om att våra förtroendevalda ska känna sig trygga in sina uppdrag och kunna genomföra förhandlingar på ett så bra sätt som möjligt.

Vet ni inte om era företrädare har utbildning så fråga. Ställ krav på att de har utbildning för sitt uppdrag för att ni ska kunna få rätt hjälp.

Även för medlemmar

Det är också bra för alla medlemmar att gå medlemsutbildningar för att veta vad vi har för rättigheter och för att kunna både stötta och ställa krav på våra förtroendevalda.

Under denna kongressperiod genomför Förbundet något som kallas för organisationslyftet. Vi satsar 75 miljoner extra på en utbildningssatsning. Så under den här kongressperioden finns alla möjligheter att gå de grundläggande utbildningar som vi behöver.

AGERA, Kollektivavtal, Lagar i arbetslivet och För-

handlarutbildning är utbildningar som är viktiga för våra företrädare.

Extra platser

Det kommer att finnas fler utbildningsplatser än tidi-

gare på dessa utbildningar för att alla som behöver ska få plats.

Det kommer även att finnas fler platser på medlemsutbildningarna.

Vi ser fram emot att träffa er alla på våra utbildningar

Marita Gustafsson

marita.gustafsson@ifmetall.se

Foto: Christer Andreasson

Bättre tillgänglighet med IF Metalls avtalsnyheter på olika språk

Facket är för alla!

Det är ett misslyckande om vi inte kan nå alla arbetare! Facket är till för alla. Därför måste vi hela tiden utveckla möjligheterna så att fler kan få information och kunskap om medlemskapets värde på sitt hemspråk eller på lättläst svenska.

Uppskattningsvis har cirka 20 procent inom LO-förbunden någon form av läs-,

räkne- och skrivsvårighet. Just därför är det viktigt att hela tiden se över hur facket kan bli bättre på att kommunicera.

Integration

En del av integration handlar om att kunna nå ut till alla nyanlända i Sverige redan ifrån början. Att förmedla information om den svenska modellen där

fackförbund och arbetsgivare förhandlar för att teckna kollektivavtal som reglerar arbetsmarknaden i Sverige är viktigt. Det är ett misslyckande om vi inte kan nå alla arbetare.

Vi måste utveckla vårt fackliga arbete på alla nivåer, allt ifrån våra arbetsplatser upp till förbunds nivå om vi ska kunna nå ut till alla arbetare.

Nå ut till alla

Översättning av information bör finnas på fackförbundens hemsidor, broschyrer, sociala medier, i medlemsutbildningar och uppsökande verksamhet.

Filmer på YouTube om t.ex. facket på lättläst svenska, olika språk och även teckenspråk eller textat kan vara en bra möjlighet om vi vill nå ut till alla. Fackligt material måste även kunna gå att läsa med hjälp av synhjälpmedel.

IF Metalls avtalsnyheter på andra språk – engelska, thai och arabiska – är ett steg mot bättre tillgänglighet.

Frågor till Armanesa Redzovic, som pratar bosniska och svenska:

• Hur kom du i kontakt med facket?

När jag började jobba så kom jag direkt i kontakt med facket på min arbetsplats. Då fick jag information ifrån en förtroendevald på jobbet om medlemskapets värde.

• Fick du information om facket på svenska, engelska eller på annat språk? Hur upplevde du informationen du fick, var den tillräcklig?

Bara på svenska. Informationen var grundlig men jag har gått en medlemsutbildning efteråt för att få lära mig mer.

• Hur fick du information ifrån facket,

Eli Abadji i samspråk med Armanesa Redzovic

via broschyr, sajt eller kontakt med annan medlem?

Det var via kontakt med andra medlemmar och via broschyrer.

• Hur skulle du önska att facken utvecklade sin information för att bättre nå de som inte kan så mycket svenska?

Jag tycker att det kan bli bra att man får informationen med hjälp av broschyrer om facket på lättläst svenska eller andra språk. Det är även bra att få informationen muntligt med hjälp av andra medlemmar eller förtroendevalda som kan andra språk.

Eli Abadji

eli.abadji@ifmetall.se

UTAN KON-SEKVEN-SENER	GÖR SÄLLAN KLART SVAR	BRUKAR NYA IDEER VARA	LÄTT, LUFTIG OCH ÖM-TALIG	GÖTE-BORGS UNI-VERSITET	RETA TUFF TÄVLING	ISTADIG TYP	GÄRD BLEV DU I DUGG-REGNET	VÄPEN FÄR EJ BE-STÄMMA	SYSSLADE GULD-MAKARE MED	ETT LITET GULLIGT DJUR
ÄVEN DEN SER MAN IGENOM				ÄR MYCKET SÖTT EN LITEN		SÄLLSYNT DE UTGÖR GRUND FÖR PROGRAM				
TYG KAN LÖTT BLI					MILJON KILO-GRAM VIRKE		KONSULT GÖR DET - EFTER ATT HA FRÅGAT	FÅGEL SOM EJ KAN FLYGA		
ATT GÖRA DET KAN GÖRA EN GLADARE		KAN MAN EJ TRO FÅ RIKTNING		TYGSLÖK SOM PLAGG BRÖDER I BIBELN			KAN RUSA DET STUDBAR			
KAN FÅ MJÖLK BLI SEG OCH SUR				KÖR MAN UPP PÅ BLEV VISSA SKÖNA			BRANN VID FARA			
SOUTH CARO-LINA OLJUD		ÄR DET ÄR DET STRÄFF-BART	KAN HA HORN		FOLK SOM FÖRLED USA-PRE-SIDENT	DE ÄR AV STORT VARDE	KÖPTES AGG I FÖRR FISKEDON	KALIUM JOULE	SPRÖTT BÄKVERK	
KAN ORSAKA NEGA					KAN HAN HETA KAN SES FÖRE GEEK		TAR TRANKIL DET MED HYSES OFTA VID RIVALITET			
FÖRMÅ NÅGON ATT GÖRA NÅGOT	FICK STÄRK-ANDE BRÄDBITT GRUS					ÄTS OMTAST APPLEN LÖCKAR SNOGBAR		GÖR EN DEL SÄLJARE MYCKET		
			MÅNGA AV DEM SÖKER ROV		ÄTER GÄRNA BARN		KAN STÅ FÖR SYRE			
GJORDE VISSA AFFÄRS-SINNADE				HAN VET MYCKET OM GUD KUNDE VÄLA						
	PAPPAS SYSTER-SÖN ÄR MIN	AVSLUTAR MUSIK-ALISKT VERK	FRISKA HETA UPP OCH KITTA SAMMAN		SMÅ GUDAR TYP AV FETT	ÖRSÅKADE SVÄR ÅNGEST NATTETID EN DEL VISSA SÄKER		ÄR TVÅ HÖGER-VANTAR	MYCKET LIVLIG ITALIENSK DÅNS	ENGELSKA SJKUKAN
	AVRESER DE OFTA FRÅN			MOR TILL NIO DÖTTRE						
	STÅR PÅ NORSKA BILAR	SOCIAL PLATS SAKNAR KÖSING				GIRAFF-DJUR				
	KAN SES MED HÄSTAR				SES MITT I KOFTAN MÅTER TID		AKTAR BÄDARE SIG FÖR MÅLNING	TURIKET POSTALT DEKRET		FÖRUT-SETT
	EN DEL ÄR MED I FACKET	SYSSEL-SÄTTER EN DEL PAR	MÅNGEN RÖR SIG I NARVA	KAN GE BOT RENSAR NATUREN			EUROPE-ISKA FOTBOLL-FÖR-BUNDET			
	SYSSEL-SÄTTER MÅNGEN LITEN						KAN EJ TA KRAFT-TAG			
					ÖNSKAS I ÖKNEN					
	EN SOM PARA-SITERAR PÅ ANDRA						HÄR FEL PÅ SIN META-BOLISM?			

Rätt lösning skickas till IF Metall Östra Skaraborg, Box 84, 541 22 Skövde. Senast den 15 april 2018 vill vi ha ditt svar. Priser: 1:a pris, 4 st Trisslotten. 2-3 pris, 2 st Trisslotten. Rätt lösning på detta korsord publiceras på våra hemsidor vid detta nummers utgivning. www.ifmetall.se/avdz7 och www.ifmetall.se/avdz8

Namn _____

Adress _____ Postadress _____

15

ARBETARNAS BILDINGSFÖRBUND

ABF Skaraborg

Nå målet du drömmer om...

Studiecirkel genom ABF i Skaraborg

ABF har studiecirklar som IF Metalls medlemmar kan få bidrag till som till exempel språk, data med mera. Man kan också starta en egen cirkel. Ta kontakt med din avdelning och fråga om du kan få bidrag till just din studiecirkel.

De olika studiecirkelarna finns på www.skaraborg.abf.se och man kan höra av sig till info.skaraborg@se om man undrar något.

IF Metall Östra Skaraborg

Medlemmar i avdelning 27 Östra Skaraborg kan få ett bidrag till kursavgiften om minst 1 000:- när man ge-

nomgått och uppvisat ett intyg från ABF utbildning/cirkel.

Utbildningar som kan beviljas bidraget är: grundläggande data, matte, engelska, svenska och samhällsorienterade ämnen.

IF Metall Västra Skaraborg

I avdelning 28 Västra Skaraborg finns ett bidrag för uppkomna kostnader. För prioriterade utbildningar 1 000:- och oprioriterade 500:-.

Prioriterade är Fackliga och politiska cirklar, matematik, svenska, engelska, tyska, dyslexi, data grund 1 och 2, Windows 10 och smartphone/surfplatta.

Kontakt

Essunga	0723-01 27 21
Falköping	0515-171 45
Grästorp	0723-01 27 21
Gullspång	0501-150 70
Götene	0511-101 07
Hjo	0735-18 73 02
Karlsborg	0735-18 73 02
Lidköping	0510-213 07
Mariestad	0501-150 70
Skara	0511-101 07
Skövde	0500-41 05 55
Tibro	0735-18 73 02
Tidaholm	0735-18 73 02
Töreboda	0735-18 73 02
Vara	0723-01 27 21

